

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

09 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Petru Ursache,

Judecători

Petru Moraru, Nadejda Toma, Ghenadie Nicolaev,

Vladimir Timofti,

a judecat, în ședință fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, împotriva sentinței Tribunalului militar al trupelor NKVD al regiunii Stalingrad din 10 noiembrie 1944, în cauza penală privind condamnatul

*Pasenco Gheorghii Pavlovici,
născut în anul 1922, originar din s. Chișcăuți, județul
Soroca, fără antecedente penale.*

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al trupelor NKVD al regiunii Stalingrad din 10 noiembrie 1944, Pasenco Gheorghii a fost condamnat în baza art. 2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 19 aprilie 1943, la 20 ani muncă silnică, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale.

În fapt, instanța de fond a constatat că inculpatul Pasenco Gheorghii locuind pe teritoriul temporar ocupat de trupele germano-române, în noiembrie 1942, a fost înrolat în armata română, în cadrul căreia a absolvit școala militară, unde i s-a atribuit gradul de sergent în artilerie, după ce a depus jurământul de credință guvernului român, inculpatul în continuare a fost repartizat să își exercite serviciul militar în calitate de comandant. Aflându-se în armata română, inculpatul sistematic a participat la operațiunile militare împotriva armatei roșii. Odată cu înfrângerea armatei germano-române, la 20 august 1944, în regiunea orașului Iași, Pasenco Gheorghii a fost capturat de către forțele armatei roșii și luat ca prizonier.

Sentința a devenit irevocabilă prin necontestare.

2. La 29 octombrie 2014, Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, a declarat recurs în anulare, solicitând, casarea sentinței Tribunalului militar al trupelor NKVD al regiunii Stalingrad din 10 noiembrie 1944, încetarea procesului penal și reabilitarea lui Pasenco Gheorghii Pavlovici, în temeiul art. 3 din Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992

privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, și din motivul că, în materialele dosarului nu se conțin probe suficiente privind comiterea de către Pasenco Gh. a infracțiunii prevăzute de art.2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 19 aprilie 1943, deoarece nu e dovedit faptul că inculpatul a participat la săvârșirea răfuieților și aplicarea actelor de violență față de populația pașnică și prizonierii armatei sovietici, mai mult, sentința de condamnare a lui Pasenco Gh. a fost pronunțată, luându-se la bază doar declarațiile inculpatului, nefiind cercetate și alte mijloace de probă, precum și în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Consideră că condamnarea lui Pasenco Gh. constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată, deoarece a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

3. Judecînd argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei și cu prevederile legii penale, Colegiul penal lărgit consideră că recursul declarat urmează a fi admis și dispusă casarea hotărîrii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărîrii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărîrile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată.

Articolul 6 alin. (1) pct. 44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal menționează, că potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru “trădare de patrie” în temeiul art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR.

Sub acest aspect, instanța de recurs reține că, Pasenco Gh. a fost condamnat la 10 noiembrie 1944, prin sentința Tribunalului militar al trupelor NKVD al regiunii Stalingrad, în lipsa apărătorului, fără a-i fi respectat dreptul la apărare.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice

persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, avînd dreptul să fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa.

Ținînd cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin.(1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărîrea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Pasenco Gh., și a dispune casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art. 391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, a înceta procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnatului.

În contextul celor expuse, Colegiul penal concluzionează că recursul în anulare declarat de procuror este întemeiat și pasibil admiterii.

4. Conform art. 452, 453 alin. (1), 457, 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiu penal lărgit

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, casează total sentința Tribunalului militar al trupelor NKVD al regiunii Stalingrad din 10 noiembrie 1944, în cauza penală în privința lui *Pasenco Gheorghii Pavlovici*, condamnat în baza art. 2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 19 aprilie 1943, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 09 decembrie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Petru Moraru

Nadejda Toma

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti